

COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE, İSTANBUL ANADOLU YAKASI 112 ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELİNİN COVID-19 KORKUSU, İŞ YAŞAM DENGESİ VE TÜKENMİŞLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI

ÖZET

COVID-19 pandemisi 11.03.2019 tarihinden itibaren içerisinde olduğumuz, maddi ve manevi tüm toplumları etkileyen bir süreçtir. Sağlıklı sağlık personeli afet koşullarında toplum sağlığı açısından her zamankinden daha çok önem taşımaktadır. Çalışmamızda pandemi sürecinde acil sağlık çalışanlarında COVID-19 korkusu, iş-yaşam dengesi ve tükenmişlikleri arasındaki ilişki araştırılmıştır.

Araştırma, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü 112 Acil Sağlık Hizmetleri Anadolu Bölgesinde 01.07.2021–30.12.2021 tarihleri arasında, pandemi döneminde aktif olarak görev yapan 112 Acil Sağlık Hizmetleri Anadolu Bölgesi çalışanlarının katılımıyla yapılmıştır. Katılımcılardan demografik özellikleri, iş ve yaşam değişkenlerinin yanı sıra, genel tükenmişlik kavramlarını anlamak adına ‘Maslach tükenmişlik ölçeği’, pandemi döneminde değişen sosyal yaşantı analizi için ‘iş yaşam dengesi ölçeği’ ve artan enfeksiyon riskinin olumsuz psikolojik etkilerini anlamak adına ‘COVID-19 korku ölçeği’ni içeren anket formlarını elektronik ortamda doldurulmaları istenmiştir.

Çalışmaya farklı eğitim düzeyleri ve farklı görevleri (%28.4’ü acil tıp teknisyeni, %7.5’i hemşire, %9.6’sı doktor ve %9.2’si şoför) olan 415 katılımcı (216 erkek, 199 kadın) dahil edildi. Ortalama yaş 29.49 ± 6.59 yıl idi. Meslekte çalışma sürelerinin toplam 7.55 ± 6.52 yıl; haftalık çalışma süresinin 49.49 ± 10.08 saat, aylık çalışma süresinin 183.27 ± 32.39 saat ve aylık nöbet sayılarının 7.64 ± 3.42 olduğu görüldü. Pandemi süresince ortalama 27.00 ± 127.00 gün karantinada kaldıkları, 4.79 ± 6.32 kez PCR yaptırdıkları, %47.5’inin COVID-19 geçirdiği tespit edildi. %97.1’i pandemi sürecinde iş yüklerinin arttığını ifade ettiler.

COVID-19 korkusunun ve ‘yaşamın işten ibaret olması’ fikrinin kadınlarda daha yoğun olduğu, doktor, paramedik ve acil tıp teknisyenlerinin duygusal tükenmişlik düzeylerinin daha yüksek olduğu, hekimlerin yaşamı ihmal etme seviyelerinin daha yüksek olduğu belirlendi. Duygusal tükenme, kişisel başarı ve genel tükenmişlik ile yaş arasında negatif korelasyon tespit edildi. Yaş ile iş-yaşam uyumu, yaşamı ihmal etme, kendine zaman ayırma ve yaşamın işten ibaret olması konularında kaydedilen skorlar arasında pozitif korelasyon saptandı. Aylık çalışma süresi ile yaşamın işten ibaret olması görüşü arasında pozitif korelasyon tespit edildi. COVID-19 korku düzeylerinin duygusal tükenme, kişisel başarı, duyarsızlaşma ve genel tükenmişlik seviyeleri ile istatistiksel anlamlı olarak pozitif korele bulundu. İş-yaşam uyumu düzeyleri ile duygusal tükenme, kişisel başarı ve genel tükenmişlik seviyeleri arasında negatif korelasyon tespit edildi. Yaşamı ihlal etme düzeyi, duygusal tükenme, kişisel

başarı, duyarsızlaşma ve genel tükenmişlik düzeyleri ile negatif korele saptandı. Kendine zaman ayırma düzeyleri ile duygusal tükenme, kişisel başarı, duyarsızlaşma ve genel tükenmişlik düzeyleri negatif korele idi. Genel tükenmişlik düzeylerine etki eden en önemli değişkenin kendine zaman ayırma olduğu görüldü. Yaşamı ihmal etme ve COVID-19 korkusu boyutlarının etkileri ise birbirine yakın ve daha düşük düzeydedir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, COVID-19 Korkusu, İş Yaşam Dengesi, COVID-19 Pandemisi